

Prof. PhDr. Pavel Spunar, CSc.

Své osmdesátiny oslavil loni v Praze dne 21. května univerzitní profesor PhDr. Pavel Spunar, CSc., bývalý předseda Matice české. S Prahou je spojen celým svým životem – narodil se zde roku 1928 a studoval na Filozofické fakultě

Karlovy univerzity hudební vědu, dějiny umění, paleografii a kodikologii. Navštěvoval též knihovnické kurzy organizované fakultou. Roku 1952 byl promován doktorem filozofie.

Jeho vědecká dráha začala v Památníku národního písemnictví na Strahově. V roce 1953 se stal pracovníkem nového Kabinetu filologické dokumentace,

který shromažďoval informace o literárních středověkých památkách. Za devět let přešel do Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská ČSAV, kde působil v oddělení pro středověk a humanismus a setrval zde až do současnosti. V roce 1968 obhájil kandidátskou práci o původu Vyšehradského kodexu.

S nástupem svobodných poměrů po roce 1989 se Pavlu Spunarovi dostalo řady ocenění – byl zvolen řádným členem Učené společnosti České republiky, zastával řadu funkcí v Akademii věd České republiky a v roce 2003 mu byla Akademií věd udělena za přínos historickým vědám medaile Františka Palackého. Přednášel též na Filozofické fakultě Karlovy univerzity a na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde se habilitoval a roku 1995 obdržel profesuru.

Z bohaté publikační činnosti prof. Spunara je širší veřejnosti především známé rozsáhlé dílo *Kultura českého středověku* z roku 1985 a *Kodex vyšehradský* (spolu s A. Merhautovou, 2006). Odborné kruhy oceňují jeho paleografické a kodikologické studie a soupisy rukopisů a historických pramenů. Obsáhlý gratulační sborník *Pulchritudo et Sapientia, Ad honorem Pavel Spunar*, mu vloni k jeho kulatým narozeninám vydali v Praze kolegové v Kabinetu pro klasická studia FLÚ AV ČR.

Knihovna Národního muzea vděčí prof. Pavlu Spunarovi za celoživotní přátelský vztah, který našel výraz v jeho dlouholetém záslužném předsednictví nákupní komise, nyní nazývané Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Národního muzea, sekce KNM.

Prof. Spunar je znám svým organizátorským a moderátorským talentem. Ten uplatnil v devadesátých letech dvacátého století jako předseda Matice české, sekce Společnosti Národního muzea. Této funkce se s ochotou ujal ve složité době, kdy se navazovala kontinuita s předchozím vývojem, přetržená po dobu téměř čtyřiceti let, a hledala nová náplň činnosti Matice. Prof. Spunar jako vědec a historik kladl důraz především na úroveň přednáškové činnosti, na výběr témat a přednášejících. Nezapomenutelnými zůstávají diskuse po přednáškách, vedené prof. Spunarem, které přenášely posluchače do univerzitního prostředí a dávaly jim prožít obohacující atmosféru odborných debat. Doplnky, připomínky a náměty prof. Spunara vyústily vždy téměř do samostatných přednášek, rozvíjejících probírané téma do dalších inspirujících souvislostí.

Spolu s činností prof. Spunara v Matici české je třeba též připomenout zásluhy jeho manželky Mgr. Taťjány Spuna-

rové, dlouholeté jednatelky Matice. V nelehkých dobách před rokem 1989, nepřejících samostatným spolkovým aktivitám, přispěla svou obětavostí a vytrvalostí značným dílem k tomu, že Matice mohla ve své práci pokračovat.

Přejeme jubilantovi do dalších let hojnost životní energie k uskutečnění všech jeho vědeckých i osobních plánů. Děkujeme mu zároveň za obětavou práci ve prospěch Národního muzea. Ad multos annos!

Výbor Matice české a Knihovna Národního muzea
Eva Ryšavá

PhDr. Petr Mašek

PhDr. Petr Mašek patří také do řady těch, kterým se Knihovna Národního muzea stala osudem. Po ukončení Filozofické fakulty UK, obor knihovnictví a vědecké informace, nastoupil do oddělení zámeckých knihoven, kde již víc než 25 let pracuje. V současnosti je také zástupcem ředitele. V oddělení zavedl, jako první v Knihovně Národního muzea, počítačové zpracování knižních fondů. Databáze zámeckých knihoven obsahuje nyní téměř 400 000 záznamů.

Věnuje se výzkumu zámeckých knihoven, o kterých publikoval mnoho desítek odborných studií a souhrnnou publikaci v Německu („Schlossbibliotheken unter der Verwaltung des Nationalmuseums in Prag“, 1997). Dějinám knihtisku věnoval studii o tiskárně Bartoloměje Netolického z Netolic v první polovině 16. století (1987). Byl členem autorského kolektivu, který zpracovával prvotisky z fondů zámeckých knihoven v České republice a v současné době pracuje na soupisu tisků 16. století.

Druhou oblastí jeho odborného zájmu je genealogie šlechtických rodů. Znalosti čerpané převážně opět z fondů zámeckých knihoven využil pro již opakované vydání knihy „Modrá krev“ (1992, 1996) a nejnověji k průkopnickému dílu „Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti“ (2008–2009). Zároveň od roku 1996 spolupracuje na vydávání „Almanachu české šlechty“, jehož deváté pokračování se právě připravuje.

Jako pracovník Národního muzea je také autorem či spoluautorem řady výstav, např. „Libri prohibiti“ (1991), „Ohlas VŘSR v zámeckých knihovnách“ (1995), „S mapou a puškou“ (2001), „Minulost knižní kultury ve Žďáru nad Sázavou“ (2002) nebo „Zámecké, hradní a palácové knihovny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku“ (2004).

V zahraničí realizoval výstavy „Libri castellani“ (SRN 1992), Libri sapientiae, libri vitae (SRN 1993), „Die Fürsten zu Hohenlohe in Böhmen“ (SRN 1996), „Menschen unterwegs“ (SRN 2001), „Goethe in Böhmen“ (SRN 2002), „Roads to Understanding“ (USA 2001). Z mnoha dalších, na kterých spolupracoval, lze uvést např. „Die Fürstenberger. 800 Jahre Herrschaft und Kultur in Mitteleuropa“ (Rakousko, 1994). V současné době chystá „Staré pověsti české“ pro poslední velkou výstavu v roce 2010 před rekonstrukcí hlavní budovy Národního muzea.

Ve funkci soudního znalce z oblasti historických knižních fondů se dlouhodobě účastní vyšetřování řady kriminálních činů. Jako člověk renesančních znalostí spolupracuje s knihovníky, památkáři, muzejníky, galeristy, antikváři i archiváři při řešení mezioborových odborných problémů. Mezi svými kamarády je velice oblíben pro svoji přátelskou a veselou povahu i obětavou pomoc, pokud je jí zapotřebí. Rodinné zázemí – manželka Irena, dcera Kateřina a syn Jiří – mu tolerantně dovoluje četné služební cesty i víkendové pobyty na pracovišti. Jeho kulinářské schopnosti mu umožnily napsání několika kuchařek a literární lahůdky „Z historie zeleniny a Rozkošná bolest“ (2004). Mnoho dalšího publikoval pod řadou pseudonymů.

Dr. Petr Mašek je knihovníkem „tělem i duší“. Nesedí jen za stolem v Národním muzeu při vědecké práci, ale při správě zámeckých knižních fondů cestuje po celé České republice. Podílí se i na častých stěhováních, reinstalacích a inventarizacích. Aktivně se účastnil záchrany svozových knihoven, poškozených při povodni r. 2002 v Terezíně. Snaží se o účinnou propagaci bohatství Knihovny Národního muzea v masmédiích, přednáší a předává své zkušenosti studentům během praxe, vede jejich seminární i diplomové práce.

Z výsledků jeho dosavadní práce by v roce jeho „abrahámovin“ (*1. dubna 1959) měla jistě radost i PhDr. Jitka Šimáková-Přerovská, která mu v roce 1994 vedení oddělení s důvěrou předávala, a také legendární zakladatel sítě zámeckých knihoven PhDr. Bohumír Lifka.

Helga Turková

PhDr. Eva Stejskalová

Dne 16. 11. 2009 oslavila své 75. narozeniny emeritní vedoucí oddělení časopisů Knihovny Národního muzea, PhDr. Eva Stejskalová.

Narodila se v roce 1934 v Moravské Chrástové, okres Svitavy. Vystudovala v letech 1953–1959 obor novinářství a čeština na filologické fakultě Univerzity Karlovy.

Od roku 1959 sepisovala pro Státní památkovou správu fondy zámeckých knihoven na Krivoklátě, na Orlíku, v Kladrubech u Stříbra, na zámku Kozel, v Kynžvartu a na Kačině. Tehdy navázala

odbornou spolupráci s oddělením zámeckých knihoven, která ji přivedla dne 15. 8. 1968 k nástupu do Knihovny Národního muzea, kde zprvu vedla studovnu a výpůjční protokol. Od dubna 1969 do 31. 8. 2002, tedy 33 let, pracovala jako vedoucí oddělení časopisů umístěného v bývalém Místodržitelském letohrádku v Královské oboře v Praze 7, tzv. „zámečku“. Oddělení mělo a má bohaté fondy, velké povinnosti, ale malý počet (5) pracovních míst. Prožila tam nelehkou dlouhodobou rekonstrukci památkově chráněného objektu, zařizovala nové depozitáře (Radonice nad Ohří), organizovala stěhování částí fondů ze „zámečku“ v Praze a ze zámku na Peruci do nového objektu v Terezíně.

Zajímala a zajímá se o problematiku starých tisků, knižní úpravu a ilustrace, počátky novin a časopisů i o osobnosti českého národního obrození. Publikovala studie o dějinách tištěného zpravodajství, zvláště bohémikálního, od 16. století do poloviny století 19. Podílela se na úpravách scénáře Muzea knihy ve Žďáru nad Sázavou.

